

به نام خدا

فرهنگ عمومی و کرامت انسانی

مدیریت تولید و تقاضای محصولات فرهنگی

سجاد رسانه‌ای

صیانت از میراث فرهنگی

مدرس: وهاب کریمی

فرهنگ و اهمیت آن در زندگی و توسعه

و مفاهیم فرهنگ:

رده های ذهنی، موسیقیایی، هنری و ادبی(فرهنگ فاخر یا برتر)

کلی حیات یک جامعه شامل ارزشها، عملکردها، نمادها، نهادها و روابط انسانی (شیوه زندگی فردی و اجتماعی)؛
مفهوم کاملاً ذهنی و بر مبنای ارزش ها، نگرشها، باورها، سوگیری ها و فرضیات رایج در میان افراد یک جامعه؛
نگ همواره نرم افزار است و تمدن سخت افزار؛

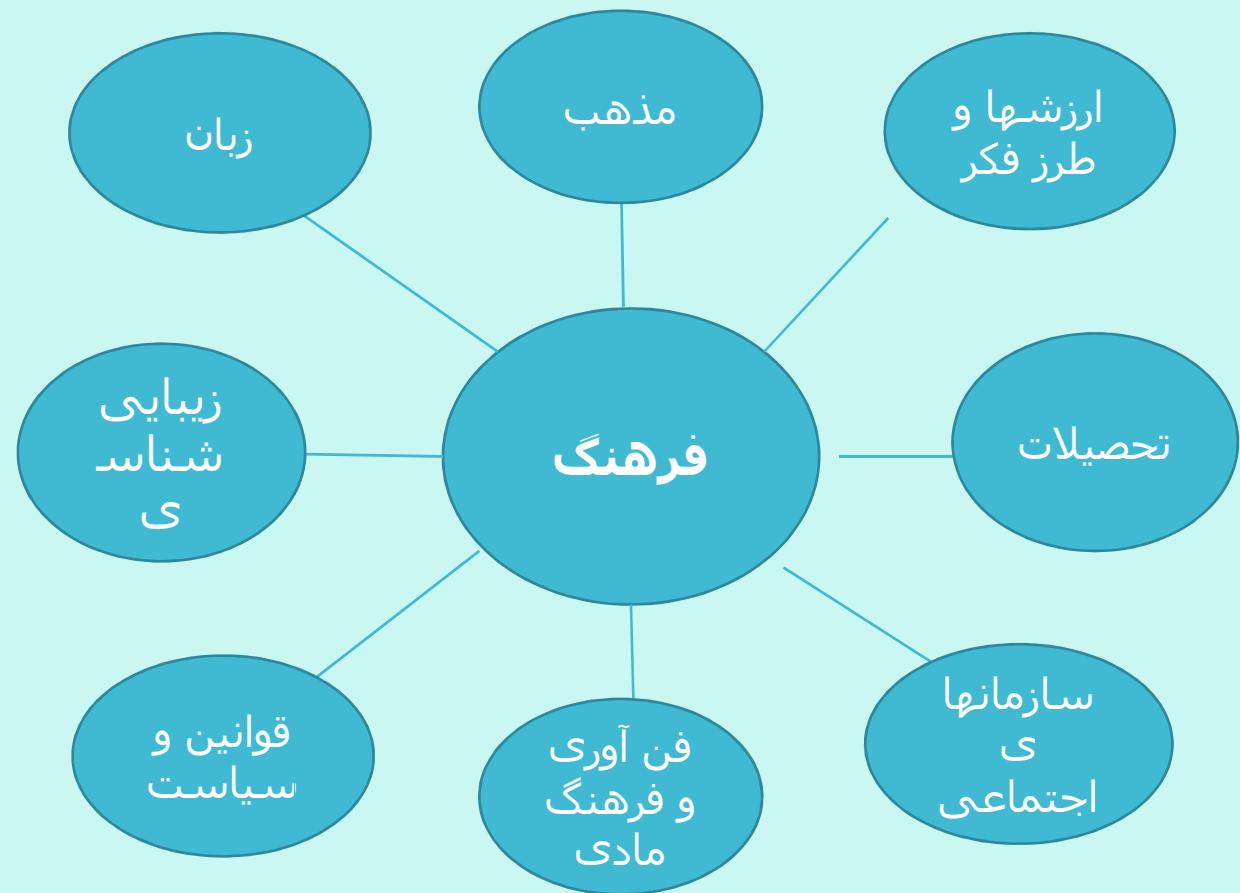
نگ ان چیزی است که مردم همواره با آن زندگی می کنند؛

مoue پیچیده ای از دانش ها، باورها، هنرها، قوانین، اخلاقیات، عادات و هر آنچه که فرد به عنوان عضوی از جامعه خویش فرا می د(ادوارد تایلور)؛

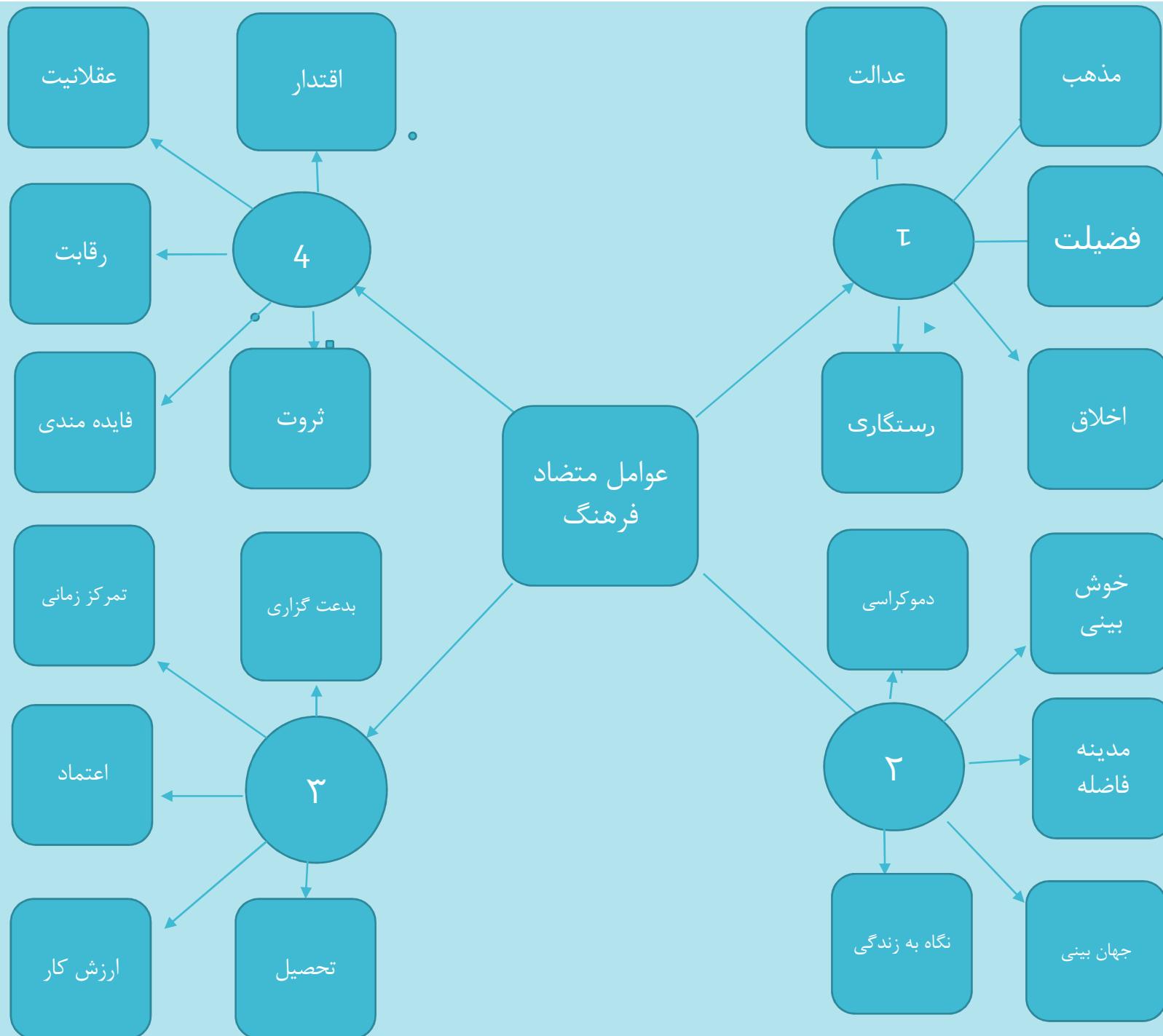
نگ، راه مشترک زندگی، اندیشه و کنش انسان در یک جامعه است و در بر گیرنده سازگاری کلی با نیازهای غریزی و فطری و اقتیاد جغرافیایی پیرامون می باشد؛

مان مشترکی که برای فرو نشاندن نیازهای اجتماعی و سیاسی است که از محیط پیرامون برخاسته اند، پیدا شده است.
مشترکی از اندیشه ها و دستاوردها.

عناصر فرهنگ

وامل
تضاد
هنگ

• الگوی فرهنگی و توسعه:

ریشه همه تمایزها است

از نظر فرهنگی توانایی همدردی، مهربانی و حتی عشق را دارند؛

ا علیرغم مقاومت های محیط توانایی غلبه بر چالش ها را دارند؛

ا توان حفظ عقاید، ارزشها و نهادهای ملی خود را دارند؛

جغرافیایی از جمله بهره مندی از منابع و نیز شرایط اقلیمی عناصری مهم در تعیین ثروتمندی یا فقر ملتها هستند بنابراین بخشنده قنگی بدلیل تفاوت های محیطی است
لر برناردو آروالو (جامعه شناس گواتمالایی) ما دارای سخت افزار دموکراسی، اما نرم افزار اقتدار گرایی هستیم»

شدن تصمیم‌گیرندگان نسبت به واقعیتهای فرهنگی در تدوین و اجرای
استها و برنامه‌ها؛

ل تغییراتی در مدارس، مساجد، سیاست‌ها و محیط‌های کاری؛

خت عواملی که در فرهنگ جامعه می‌توانند به رفاه، سعادتمندی و یک زندگی
و درست منجر شوند و درک اینکه برای اعمال چنین تغییراتی چه کارهایی باید
ر گیرند؛

تغییرات ارزشی و رفتاری در متن سیاست‌ها، و برنامه‌ریزی و طراحی توسعه
چه؛

خص ساختن تاثیرات مثبت و منفی ارزشها و نگرشها بر تحول و تکامل نهادهای
سی، توسعه اقتصادی و عدالت اجتماعی؛

عوامل اصلی در تحول و تغییر ارزشها و نگرشها در زمینه‌های تربیت فرزندان،
س، کلیساها، رسانه‌های گروهی، گروههای همتا، محیط کار و مصنوبیت
اعی؛

و سهم دولتها در تغییر ارزشها و نگرشها

ها دو دسته اند . یکی ارزش‌های ذاتی و دیگری ابزاری. ارزش‌های ذاتی جزو
ک توسعه پایدارند هر چند که غیر اقتصادی هستند نه ضد اقتصادی. توسعه
ادی انقدر مهم است که نباید به ارزش‌های اقتصادی آن بستنده کرد. توسعه
ادی یک فرایند فرهنگی است.

عه یا عدم توسعه از خارج به یک کشور تحمیل نمی‌شود بلکه این خود جامعه
که توسعه یا عقب ماندگی را بر می‌گزیند.

پیش شرط‌های تحول
فرهنگی ،

فرهنگ ریشه ، تمایزها و تهاست؟

زیرا:

فرهنگ نوعی تضاد نژادی و یک جو تغییر ناپذیر را خلق می کند؛

فرهنگ و عملکرد اقتصادی بهم وابسته هستند، تغییر در یکی از آنها به تغییر در دیگری می انجامد؛

هنوز عادت های قدیمی رایج هستند فساد و جرم شایع می باشد، فرهنگ جنگ هنوز دیده می شود
انتخاباتی در این زمینه صورت می گیرد ولی نتایج آنها هنوز نا مشخص است؛

در برابر این سؤال که وقتی متوجه می شویم که برخی از امور اشتباه هستند چکار می کنیم؟

یا از خود می پرسیم چرا این اشتباه را مرتکب شدیم؟

یا اینکه می پرسیم چه کسی در حق ما چنین کرد؟

سؤال دوم به نظریه توطئه و بد گمانی منجر می شود ولی پرسش اول سبب می شود به این بیاندیشیب
چگونه می توانیم آن اشتباه را بر طرف کنیم.

در نیمه دوم قرن بیستم امریکای لاتینی ها نظریه بد گمانی و توطئه را برگزیدند در حالی که ژاپنی ها ده
دوم قرن نوزدهم از خود پرسیدند «چگونه می توانیم اشتباهات را بر طرف کنیم».

فرهنگ و تجزیه

سیستم و ظرفیت خاص خود به سراغ مدرنیزه شدن رفتند؛
لیل روش کارامدی حکومت خود؛
لیل درصد بالای معلومات و سوادشان؛
لیل ساختار مستحکم خانوادگی شان؛
لیل نظم و اصول اخلاقی کارشان؛
لیل هويت ملي شان؛
دلیل قدرت طلبی ذاتی شان، آماده پیشرفت و توسعه شدند
کی از کتب درسی ژاپن در دهه ۱۹۳۰ آمده بود:

ده ترین روش تقویت حس وطن پرستی، نظم دادن به زندگی روزمره، کمک
به نظم زندگی خانوادگی و انجام کامل وظایف شغلی است».

این، می توان گفت: درک عملکرد ژاپنیها از طریق درک فرهنگی سرمایه
انی امکان پذیر است.

ره علل و ریشه های توسعه در کشور ها نقطه نظرات مختلف وجود دارد که معروف ترین آنها دیدگاه ماکس وبر است که باعه مذاهب مختلف در اروپا و آسیا به این نتیجه رسید که روح سرمایه داری برآمده از آموزه های دینی برای مثال حیث است که اشاره او به نقش دین در خلق یک انسان جدید یعنی انسانی عقلانی، منظم، نظم پذیر، سخت کوش و مولد؛

ع اصلی در توسعه اقتصادی آن است که چگونه شرایطی را برای رشد پایدار و سریع بهره وری ایجاد کنیم.

کاهش فقر نیز باید ورودی ها، نهادها و مهارت های خرد را جهت فراهم کردن شیوه های پیشرفتی تر رقابت که ناشی از افزایش بهره ورد، بهبود بخشد. اقدامات لازم برای تحقق این مسئله سرمایه گذاری خارجی، حفظ دارایی های فکری، افزایش استانداردهای قانونی تقویت پیشرفت در کیفیت محصولات و تأثیر گذاری های محیطی و توسعه ائتلافهای منطقه ای است.

ابی به سطح متوسط توسعه باید بر افزایش کیفیت کار و منابع انسانی، افزایش تقاضاهای داخلی، گسترش منابع علمی، تضمین رقابت و توسعه زیر ساخت های پیشرفتی اطلاعاتی و ارتباطی تمرکز نمود.

ه پایدار نیازمند باورها، نگرشها و ارزش های مولد کارگران، نهادهایی همچون نهاد دین و دانشگاهها و در نهایت جامعه مدنی می باشد. در بن صورت، حمایت های انجام شده فاقد سیاست های افزایش بهره وری خواهند بود که این فقدان صاحبان منافع را به چالش می دهد.

حتی نمی توان از شرایط تأثیر گذار بر کل محیط کسب و کار و نهادهای یک جامعه ممانعت به عمل آورد. زیرا، روشی که مردم به آن در یک جامعه فعالیت می کنند تؤام با علائم و مشوقه هایی است که در نظام اقتصادی جامعه ای که در آن زندگی می کنند، خلق آند. و اصول اخلاقی کار یک ملت را نمی توان از کل نظام های تشویقی اقتصاد آن کشور مجزا و درک کرد.

های مربوط به سیاستگذاری اجتماعی می توانند تأثیر قوی بر فرهنگ اقتصادی داشته باشند

عوامل فرهنگ توسعه

آیا فرهنگ یک جقابل تغییر است

هایی از شرایط و ارزش‌های اخلاقی و اجتماعی که می‌توانند یک فرهنگ مستقل اقتصادی را شکل دهند از شرایط اجتماعی شهروندان سالخورده، ضوابط مربوط به فعالیتهای شخصی و تعالیم مذهبی. رتی می‌توان آن دسته از اعتقادات، شرایط و ارزش‌هایی که سازنده نیستند تغییر داد که دیگر تحت تسلط رایج یا واقعیتهایی که شهروندان و شرکتها با آنها مواجهند، نباشند.

ن سه عامل فرهنگ، سیاست و نهادهای اقتصادی در توسعه تجربه و مطالعات متعدد نشان داده اند که ضعیف شمال افریقا و خاورمیانه مؤید قدرت عامل فرهنگ است. اینکه کشورهای اسلامی علاوه بر شرایط و جغرافیایی با موانع عمیق تر داخلی نیز در برابر توسعه اقتصادی مواجهند ایا می‌توان شواهدی تجربه چین مؤید این است که علاوه بر فرهنگ، عوامل سیاسی و نهادهای اقتصادی نقش فعالی در قرنها توسعه اقتصادی چین داشته اند.

اصل مدیریت فرهنگی

- ۱) برنامه ریزی،
- ۲) سازماندهی،
- ۳) بسیج منابع و نیروها،
- ۴) هدایت و رهبری،
- ۵) کنترل و نظارت.

ل برنامه ریزی

- ۱) تعیین هدف و یافتن یا پیش بینی کردن راه تحقق
- ۲) تصمیم گیری در خصوص اینکه چه کارهایی باید انجام گیرند
- ۳) تصور و طراحی وضعیت مطلوب، با دریافت و پیش بینی راه ها و وسایلی که نیل به آن را میسر می سازند
- ۴) طراحی عملیات، برای تغییر شیوه یا موضوع بر مبنای الگوی پیش بینی شده

انواع برنامه ریزی:

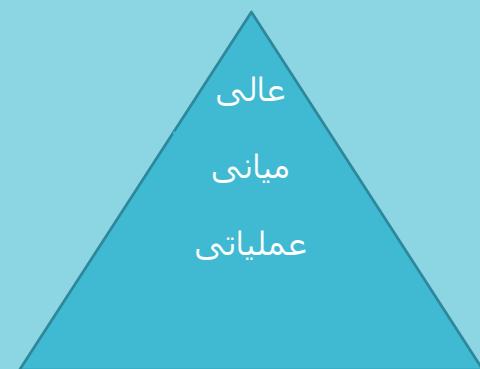
- برنامه ریزی راهبردی(جامع)
- برنامه ریزی عملیاتی(اجرایی)

مراحل برنامه ریزی راهبردی:

- تعیین مأموریت و هدفهای دور برد و رسالت سازمان؛
- تفکیک و تجزیه اهداف بلند مدت در قالب هدفهای کمی و کیفی کوتاه مدت؛
- تدوین و تنظیم خط مشی ها و اتخاذ سیاست های کلی؛
- طرح ریزی و تنظیم برنامه های عملیاتی(تاکتیکی)

مراحل برنامه ریزی عملیاتی:

- تدوین برنامه های کوتاه مدت(تنظیم بودجه و زمانبندی)؛
- تعیین معیارهای کمی و کیفی سنجش عملکرد و ارزیابی هزینه های اجرای عملیات؛
- ارزیابی برنامه ها و تعیین موارد عملکرد آنها؛
- تجدید نظر در برنامه ها و تهیه برنامه های جدید.

سطوح برنامه ریزی

برنامه
 به عنوان
 مدیریت

ط لازم برای ریزی کی

- ۱) جوامع امروز با گسترش جهانی شدن مواجهند و این پدیده اگرچه همواره در طول دگذشته بیش و کم وجود داشته ولی امروز به علل و دلایل فراوان شرایط و روابط درونی جراحت دستخوش تغییرات بیش از پیش ساخته است. از این روی توجه به مدیریت شرکت ظهر در تمامی عرصه های زندگی ضروری و حتی الزامی شده است.
- ۲) کشورهایی که برای فرهنگ خود با هر رویکردی قادر برنامه باشند یا رفته تحت تأثیر گذاری فرهنگ های دیگر قرار می گیرند یا دچار شک و دو دلی می شوند و پویایی و تأثیر گذاری خود را در میان مدت و در دراز مدت از دست خواهند داد. بنابراین، کشورها باید برای خود برنامه های مشخص و تعریف و برنامه ریزی شده باشند تا بتوانند فرهنگ خود را در چنین هیاهوهای رسانه ای و بمباران های فکری و بطور کلی جهان پر آشوب مدیریت کنند.
- ۳) کشورهایی که از پشتوانه های فرهنگی قوی، پویا و میراث غنی تاریخی برخوردار هستند اهمیت توجه به مدیریت فرهنگی بسیار بیشتر می شود. ضرورت و اهمیت این توجه و اقدام آنها بیشتر و بیشتر می شود که کشور دوره گذار از تحولات انقلابی خود را با آرمانهای عدالت دعاوی جدای از دیگر فرهنگی رقم می زند.

سازماندهی

- سازماندهی فرایندی است که طی آن با تقسیم کار میان افراد و گروههای کاری و ایجاد هماهنگی میان آنها، برای کسب اهداف تلاش می شود. فرایند سازماندهی شامل مراحل زیر است:
 - ۱) طراحی و تعریف کارها و فعالیت های ضروری؛
 - ۲) دسته بندی فعالیت ها بر حسب مشاغل و منصب های سازمانی تعریف شده؛
 - ۳) برقراری رابطه میان منصب های سازمانی برای کسب اهداف مشترک.

ت و اهمیت ت فرهنگی

- برای نیل به یک مدیریت سودمند و بهره ور باید اول رویکرد به فرهنگ روش و تعریف شده باشد و دوم، باید تکلیف برن ریزان و سیاست گذاران نسبت به موارد زیر بیان و مورد توجه قرار گیرد:
- آیا خاستگاه فرهنگ انسانی است یا در ارتباط با امور اقتصادی و دیگر حوزه های مادی و حیات بشری تعیین می‌شود؟
 - آیا فرهنگ به خودی خود اصالت دارد یا امری است تبعی؟
 - آیا رابطه فرهنگ با دیگر حوزه ها یک سویه است یا دارای روابط متناسب و متعامل می باشد؟
 - آیا فرهنگ را باید یک کلیت تام دید یا محدود به حوزه معانی نمادین یا فعالیت های هنری، فکری، و اخلاقی دانست؟
 - آیا فرهنگ یک امر سیال و تغییر پذیر دیده می شود و نسبت به تغییر خوش بین باید بود یا باید در برابر تغییر مقاومت کند و نسبت به تغییرات بد بین بود.
 - نسبت فرهنگ با دیگر حوزه ها چگونه باید باشد و رابطه آن با حوزه های علم، اخلاق، هنر، دین و امثالهم چگونه تعریف می شود.
 - آیا فرهنگ بطور طبیعی خود بسنده است و می تواند به حیات خود ادامه دهد یا نیاز به حمایت دارد و هدایت دارد؟
 - آیا رابطه فرهنگ و مبادلات فرهنگ ها امری طبیعی و مستقل از اراده و امیال انسانهاست یا تحت تأثیر منافع جگروههای است.

ریزی فرهنگی

تعریف: مداخله هدفمند، آگاهانه و سنجیده انسانی در مسیر حوادث و فرآیند.

بر پایه این تعریف، برنامه ریزی فرهنگی می‌تواند کوشش آگاهانه، سنجیده و سازمانیافته برای ایجاد تغییر در وضع موجود و دستیابی به اهداف مطلوب در حوزه‌های مختلف فرهنگی باشد.

- این تعریف مبتنی بر این پیش فرضهاست:
 - - فرهنگ قابل برنامه ریزی است؛
 - - برنامه ریزی با هدف حل مسائلی که احياناً در فرهنگ وجود دارند انجام می‌شود
 - - دولت نقش اساسی در فرهنگ دارد. بر این اساس باید در برنامه ریزی فرهنگی ایفا کند؛
 - - برنامه ریزی فرهنگی در چارچوب مبانی نظری مشخص و طبق الگوهای فرهنگی موجود در جامعه صورت می‌گیرد.

ریزی و فرهنگ

- نتیجه اینکه: متناسب با تعریف فرهنگ، تعریف برنامه ریزی تغییر می کند.
- در این معنا برنامه ریزی عبارتست از: تخصیص منابع، توزیع یارانه ها و امکانات عمومی برای مجموعه ای از فعالیتهای هدفمند و طراحی شده (تماشا خانه ها، گالری ها، موزه ها، تالارهای کنسرت، مراکز هنری و رسانه ای، نمایش فیلم و حمایت از هنرمندان و کارکنان فرهنگی).
- برنامه ریزی فرهنگی (در معنای محدود) تلاش آگاهانه و سنجیده برای تغییر فعالیتها و محصولات فکری و هنری در راستای دستیابی به اهداف مطلوب و مورد خواست برنامه ریز یا برنامه ریزان است.
- در واقع برنامه ریزی فرهنگی (در معنای کلی) مبتنی بر مجموعه ای از اهداف و الگوهای پیش بینی شده است. به یک تعامل برینامه ریزی فرهنگی تلاشی آگاهانه برای تغییر نگرشها، اعتقادات، آداب و رسوم، ارزشها و هنجرهای نسبتاً پایدار و با دو جامعه، مطابق خواست و الگوی ذهنی برنامه ریز تلقی می شود.
- برنامه ریزی فرهنگی: نگرش برنامه ای و مدیریتی به فرهنگ(برنامه ریزی برای فرهنگ);
- برنامه ریزی فرهنگی: نگرش فرهنگی به برنامه ریزی(به کارگیری فرهنگ برای برنامه ریزی)

برنامه ریزی فرهنگی می تواند امکان به کار گیری دقیق تر مدیریت ها، سازمانها و طراحی اقدام ها و فعالیت های فرهنگی را فراهم آورد.

نظام فرهنگی هم زمان دارای دو کارکرد محوری متناقض نمای به شرح زیر است:

- تغییر و نوآوری اجتماعی؛

- تداوم اجتماعی.

بنابر این، ضرورت برنامه ریزی فرهنگی در دو چیز است: یکی در تغییر و دیگری در تداوم.

در مورد ضرورت توجه به برنامه ریزی فرهنگی، عمدتاً دو دیدگاه یکی امکان برنامه ریزی فرهنگی و دیگری عدم امکان آن وجود دارد. عده ای که مخالف برنامه ریزی آن فرهنگی هستند استدلال می کنند که اتخاذ سیاست فرهنگی مشخص، تهدیدی علیه آزادی انتخاب فرد و توسعه تجاری است. بنابراین ضرورتی برای برنامه ریزی آن بینند. زیرا از نظر اینان فرهنگ مقوله ای کیفی و حاصل زندگی عده ای کثیر از مردم در یک شرایط مشابه و در مدت زمان نسبتاً طولانی است و در نتیجه نمی توان و را از امر متعالی و کیفی به زمین خاکی و عالم انسانی برنامه ریزی تنزل داد.

مخالفت با برنامه ریزی و سیاست گذاری فرهنگی به دلایل زیر می باشد(در امریکا):

- تنظیم سیاست های هماهنگ در این عرصه بر فعالیت سازمان های خصوصی تأثیر مختل کنند
- سیاست گذاری فرهنگی دولت باعث مداخله نابجای دولت در توسعه فرهنگی می شود.
- این مداخله بر لزوم تبعیت دولت در عرصه فرهنگ از بخش خصوصی تأثیر منفی دارد.

بر عکس، اما آنها بی که موافق سیاست گذاری و برنامه ریزی فرهنگی هستند استدلال می کنند برنامه ریزی و سیاست گذاری فرهنگی نه تنها امری میسر و شدنی است بلکه آنرا الزامی و اجتناب نباید به حساب می آورند

برنامه ریزی فرهنگی می تواند امکان به کار گیری دقیق تر مدیریت ها، سازمانها و طراحی اقدام ها و فعالیت های فرهنگی متناسب با اهداف و اولویت ها را فراهم آورد. علاوه بر آن ضرورت برنامه ریزی اصولا در دو چیز است:

- کارکرد دو گانه و متناقض آمیز فرهنگی یعنی کارکرد تغییر و تداوم
- جوامعی که دوره گذار را طی می کنند و تحولات سریع و ناهمگون نابرابر را تجربه می کنند، همزمان احتیاج به نظم و تغییرات همگون و جهت دار دارند در نتیجه در این رویکرد تاکید دارد که برنامه ریزی و مداخله یک امر تهدید کننده از انتخاب فرد نیست و چنانچه در مواردی چنین اتفاقی بیافتاد اصولاً از آن گریزی نیست.

فای برنامه فرهنگی

۱- یکسان سازی فرهنگی. که به طراحی مهندسی ارزش ها، هنجارها و رفتارها در عرصه اجتماعی می پردازد. پیش فرض این است که جامعه باید همبسته باشد و بر منظمه ای از ارزش ها توافق داشته باشند.

در این رویکرد وجود تنوع خرد فرهنگها در جمیعت انبوه، گسترش تخصص ها، رشد علم و فناوری، سرعت اطلاعات در عرصه گوناگون جامعه، مهاجرت و تحرک روانی جمیعت و بالاخره پویایی بالای اجتماعی نسبت به گذشته و ... مانع یکسان سازی فرهنگ شوند.

همچنین ، اجتماع فرهنگی به هنگام مواجهه با خطر چار وحشت و نگرانی می شود، اختلافات درونی را فرو می نشاند، تماس فرهنگ ها را به حداقل می رساندو راست آینی بنیاد گرایایانه ای را رواج می دهد که موجب تجزیه بزرگتر و تضعیف وحدت و انس می شود.

۲- تکثر گرایی فرهنگی. در جوامعی که تکثر گرایی فرهنگی وجود دارد نسبی گرایی فرهنگی حاکم است و هیچ اصل یا ارزش می وجود ندارد.

با همه این احوال تجربه نشان داده که امکان توفیق الگوی تکثر گرایی فرهنگی بسیار کم است. در این خصوص کشورهای در حال توسعه یا فقیر به دلیل تنوعات قومی و خرد فرهنگ های فراوان با مشکلات عدم انسجام رویرو هستند و نیازمند این هستند تا با اگاهی جمعی برسند و هویت مشترک ملی خود را تقویت کنند.

۳- وحدت در تکثر فرهنگی. زبان نقطه اتکا وحدت نمادی و چارچوب فراگفتمانی جامعه است . بنابراین چنین وحدتی بر فروض زیر می باشد:

- وجود ملتی یا اجتماعی از نظر فرهنگی کاملاً مشترک ناممکن است.
- حیات فردی از حیات اجتماعی در نوع انسان جدایی ناپذیر است.
- وحدت در سطح اجتماعی همواره امری نسبی می باشد.
- جهت کل اجتماعات انسانی و فرهنگی به سوی وحدت است.
- و موارد دیگر

الگوها، هدف‌ها و راهبردهای فرهنگی

راهبردهای فرهنگی	هدف	الگوهای فرهنگی
تأکید بر یگانه سازی و یک شکلی فرهنگی و سرکوب خرده فرهنگ‌ها	کنترل فرهنگی	وحدت فرهنگی
به رسمیت شناختن خرده فرهنگ‌ها و فراهم نمودن امکان رشد و گسترش آنها	وحدت نمادی	تکثر گرایی فرهنگی
تأکید بر اشتراکات فرهنگی در کنار به رسمیت شناختن تنوع و تکثر	وحدت نمادی و کنترل فرهنگی	وحدت در کثرت فرهنگی

پارادایم های اصلی در برنامه ریزی فرهنگی

روش عمل	قلمرو عمل	روش شناسی	معیارهای ارزیابی	سرمشق
اقدام در سطح جامعه به عنوان یک کل تجربه ناپذیر	فراگیر- همه گیر	برنامه ریزی بلند مدت (عقل گرایی مبتنی بر ارزش)	تعییر ایدئولوژیک از دین	ارمان شهر گرا
آزمون و خطاو تجربه مداوم	گزینش تجربی مواضع مناسب برای عمل	تحلیل هزینه- فایده	خواسته ها و تمایلات افشار مختلف (رضایت همه افراد)	واقع گرا
بهره گیری از روابط قدرت	اقدام در هر کجا که تعاون نیروهای مختلف اجازه دهد	تحلیل سیستمی و نظریه پردازی ها	تمایلات و خواسته های اقشار مختلف و ناسازگار	راهبردی
مشاوره، گفتگو و سازگاری جمعی	اولویت گروه های حساس اجتماعی (جوانان، زنان و ...)	گزینش در پرتو نظریه و الگو سازی فنی	ارزش های عمومی، فرهنگی و فرهنگ توسعه	توسعه گرا

دو رویکرد عمدۀ میزان و نحوه دخالت دولت در برنامه ریزی فرهنگی :

- الف- حمایت یا دخالت حداکثری در امر برنامه ریزی فرهنگی. در این رویکرد دخالت های دولت در برنامه ریزی فرهنگی رسمیت شناخته می شود؛
- ب- متولی گری یا شیوه ای که باور به حمایت دولت از فعالیتها و امور فرهنگی و نظارت بر آنها را دارد. به عبارت دیگر رویکرد نقش دولت محدود به حمایت و نظارت می شود.

سؤال در اینجا این است که حدود دخالت دولت چگونه تعیین می شود؟ و آیا یک دولت باید ناظر باشد یا متصدی؟

محصولات فرهنگی

صناعات مرتبه

نرم افزار

موبایل

بازی های رایانه ای

انیمیشن

اسباب بازی

صناعات فرهنگی

محصولات قابل باز تولید انبوه

چاپ و نشر

کتاب

الگوهای کنش

تولید رسانه ای

صنعت سینما و فیلم

صنعت موسیقی

صناعات ضبط و پخش

خدمات فرهنگی

صنعت تبلیغات

صنعت گردشگری

میراث فرهنگی

محصولات فرهنگی غیر قابل باز تولید

با تشکر از حوصله شما عزیزان